

* Порядок денний семінару

- * 1. Обговорення наказів МОІН України:
 - * Про основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України (наказ № 1243 від 31.10.2011)
 - * № 2.1/10-1828 від 25.07.2016 «Про методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2016/2017 н.р. «
- * 2. Анкетування учасників семінару-практикуму з метою діагностики проблемних питань в організації роботи.
- * 3. Планування роботи педагога-організатора: список документів, циклограма роботи, посадова інструкція.
- * 4. Орієнтовний план роботи педагога-організатора школи на 2016-2017 н.р. (Розділ Виховні заходи на 2016-2017 н.р.)
- * Різне

**Ключовим нормативним
документом у сфері освітньої
політики щодо виховання
залишається наказ Міністерства
освіти і науки, молоді та спорту
України від 31.10.2011 №1243,
яким затверджено**

**“ Основні орієнтири виховання учнів
1-11 класів загальноосвітніх
навчальних закладів України”**

Основним документом щодо національно-патріотичного виховання підростаючого покоління є Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді, затверджена Указом Президента України від 13.10.2015 р. № 580/2015.

та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах»

Наказ №2.1/10-1828 від 25.07.2016

У відповідних розділах Методичних рекомендацій визначено зміст таких завдань і напрямів виховної роботи на 2016/2017 навчальний рік, як:

- національно-патріотичне виховання;
- превентивне виховання;
- фізичне виховання;
- художньо-естетичне виховання ;
- розвиток знань, світогляду, екологічних умінь, навичок і культури засобами натуралістичної роботи;
- підготовка підростаючого покоління до дорослого, сімейного життя;
- професійна орієнтація та допрофільна підготовка.
- Джерело: <http://www.pedrada.com.ua/news/3849-qqn-16-m7-26-07-2016-yak-organzovuvati-vihovnu-robotu-u-20162017-navchalnomu-rots>

Популярними нині формами національно-патріотичного виховання є:

- інтерактивна патріотична зарядка;
- творчий проект «Алфавіт мого міста»;
- тематичний (національно-патріотичний) клуб вихідного дня;
- майстер-клас із виготовлення арт-листівок для українських воїнів;
- колективна гра зі створення панно «Україна – моя країна!»;
- авторський стріт-арт на асфальті крейдою (малюнок і назва);
- гра-репортаж «Видатні імена сучасної України»;
- звіт-мандрівка «Сюжетні замальовки рідного краю»;
- патріотичний флеш-моб;
- презентація ролику (мультфільму) на патріотичну тематику, виготовленого дітьми;
- зустрічі з цікавими земляками-патріотами;
- акція-пересувна виставка «Маємо знати свої права»;

- реконструкція історичних подій;
- виготовлення плакатів чи постерів (вітальних, узагальнюючих, символічних);
- портфоліо родинних реліквій і/чи традицій;
- написання книги пам'яті (родини, школи, району, міста);
станційні ігри (квест «Знайди Декларацію – врятуй незалежність»);
- створення інфографіки (шевронів, подій); «живий музей»;
- реальні або віртуальні подорожі (історичними музеями України чи місцями історичних подій);
- конкурси есе, біографічних розвідок;
- тренінги (міні-, презентаційні, інформаційно-просвітницькі);
- флеш-моби (візуалізація державних чи національних символів, контурів кордонів України);
- кастинг і розучування патріотичних пісень тощо

**Міністерство освіти і науки України рекомендує провести
29-30 вересня уроки пам'яті трагедії Бабиного Яру та
«бабиних ярів» України.**

Відповідні заходи передбачені Планом заходів у зв'язку з 75-ми роковинами трагедії Бабиного Яру, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1419-р.

У листі «Щодо проведення заходів у зв'язку з 75-ми роковинами трагедії Бабиного Яру» від 02.09.2016 № 1/9-455 У системі освіти також заплановано низку заходів, як-от семінари для вчителів та учнів загальноосвітніх шкіл, для студентів вишів, освітньо-музейні виставки і т.д.

<http://www.pedrada.com.ua/news/3930-qqn-16-m9-05-09-2016-zaplanuyte-uroki-pamyat-traged-babinogo-yaru>

У методичних рекомендаціях наголошено, що Україна стала першою державою на пострадянському просторі, яка включила питання історії Голокосту до державних програм для загальноосвітніх шкіл із всесвітньої історії та історії України.

У початковій школі 29-30 вересня варто передбачити уроки толерантності.

Також можуть бути проведені заняття «Три ляльки» за методикою Міжнародної школи викладання та вивчення Катастрофи (Єрусалим). Для підготовки застосовна книга «Уроки Голокосту: мужність, пам'ять, співчуття» (Дніпро, Інститут «Ткума», 2016).

У цій книзі також є матеріали для проведення виховних заходів, церемоній до вшанування пам'яті жертв Бабиного Яру тощо.

З метою вивчення та популяризації кращого педагогічного досвіду на офіційному сайті Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» створено банк даних досвіду виховної роботи.

Радимо навчальним закладам України під час проведення виховних заходів використовувати представлені матеріали (<http://www.imzo.gov.ua/>,

* Розділ Позашкільна освіта та виховна робота - Банк досвіду виховної роботи).

У 2017 році відзначається 100-річчя початку подій Української революції 1917-1921 років. З метою збереження пам'яті про цю історичну подію, вшанування пам'яті її учасників рекомендується провести:

- практичні конференції, семінари, круглі столи, тематичні уроки, лекції, бесіди, присвячені подіям та постатям Української революції 1917-1921 років;
- експозиції та виставки архівних документів, речових пам'яток і фотоматеріалів, спрямованих на донесення інформації про події Української революції 1917-1921 років, підвищення інтересу до історії України у молоді;
- «тижні історії» з відвідуванням учнями сучасної експозиції Музею Української революції 1917-1921 років Національного музею історії України.

20 лютого – у День Героїв Небесної Сотні рекомендуємо вшанувати подвиг Героїв Небесної Сотні проведенням в усіх навчальних закладах єдиного уроку, загальношкільних лінійок та позакласних виховних заходів.

Національна поліція України в тісному партнерстві з Міністерством освіти і науки України, Представництвом Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні, підготувала профілактичну програму «Школа і поліція» для навчальних закладів, яка включає в себе тематичні заняття тривалістю по 45 хв. для попередження ризикованої та протиправної поведінки серед учнів загальноосвітніх навчальних закладів; методичні рекомендації щодо підготовки та проведення цих занять працівникам поліції.

Щодо превентивного виховання дітей і молоді:

Одним із дієвих способів встановлення безпечного середовища у навчальному закладі, вирішення учнівських конфліктів є створення у навчальних закладах шкільних служб порозуміння за допомогою медіаторів (посередників).

Діяльність цих служб дозволяє формувати у школярів навички співпраці, будувати ефективну систему вирішення конфліктних ситуацій у закладі, забезпечувати психологічно здорове середовище в учнівському колективі.

З цією метою рекомендуємо впроваджувати інтерактивні форми роботи за навчально-методичним посібником «Організація роботи з розв'язання проблем насильства в школі» (схвалений для використання у загальноосвітніх навчальних закладах на засіданні науково-методичної комісії з проблем виховання дітей та учнівської молоді Науково-методичної ради з питань освіти МОН України від 22 травня 2012 року, протокол № 2).

За даними GfK Ukraine, 40% дітей і молоді віком 13-17 років, що належать до соціально незахищених категорій, готові погодитись хоча б на одну пропозицію, що може призвести до втягування в торгівлю людьми.

Слід зазначити, що 30 липня оголошено Генеральною Асамблеєю ООН Всесвітнім днем боротьби з торгівлею людьми.

Програма виховної роботи з питань протидії дітьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» розроблена відповідно до пункту 3.5 Плану заходів Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом від 08.04.16 № 405. на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 р. № 111 «Про затвердження Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2020 року».

Щодо фізичного виховання учнів

З метою формування у дітей навичок здорового способу життя та підвищення рухової активності радимо впроваджувати в практику роботи різноманітні соціальні проекти

Одним із таких проектів є соціальний футбольний проект «Відкриті уроки футболу», започаткований Федерацією футболу України.

Він передбачає використання різноманітних організаційних форм: розважальних футбольних ігор, уроків, змагань, конкурсів тощо, за принципом «спорт для всіх», які стають потужним виховним інструментом для попередження дитячих конфліктів і дитячої злочинності, на що спрямована співпраця з Департаментом у справах дітей МВС України.

Позакласна робота в загальноосвітньому навчальному закладі включає спортивні змагання (класифікаційні та некласифікаційні), змагання за шкільною програмою, конкурси, веселі старти, фізкультурні свята, учнівську олімпіаду з фізичної культури, спортивні вечори, дні здоров'я тощо.

***Щодо еколого-натуралістичного виховання учнівської молоді**

Основними завданнями еколого-натуралістичного виховання дітей та учнівської молоді на 2016-2017 навчальний рік є забезпечення безперервності і наступності освітньо-виховної роботи, створення умов для виявлення, розвитку творчих здібностей учнів у процесі пізнавально-творчої діяльності в гуртках, секціях та інших творчих об'єднаннях загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів.

На реалізацію цих завдань спрямовано ряд нормативних документів, прийнятих у 2016 році:

- Положення про учнівські лісництва (наказ Міністерства освіти і науки України від 30.01.2016 № 66, зареєстровано в Мін'юсті України 27 березня 2016 року №339/26784);
- Положення про Всеукраїнську дитячу спілку «Дитячий екологічний парламент» (наказ Міністерства освіти і науки України від 21 квітня 2016 року № 444, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 травня 2016 року №738/28868);
- Положення про Всеукраїнський форум учнівських трудових об'єднань (наказ Міністерства освіти і науки України і Мінсоцполітики 22.02.2016 року №139/158, зареєстровано в Мін'юсті України 14 березня 2016 №387/28517).

Основою для узагальнення учнем здобутих знань, необхідних для професійного самовизначення, є курси профорієнтаційного спрямування. МОН України надано гриф навчальним програмам курсів за вибором «**Людина і світ професій**» для учнів 8-9 класів та «Побудова кар'єри», які розраховані на 9, 18, 35, 70 год. і рекомендовані до використання в загальноосвітніх навчальних закладах.

* Зазначені навчальні програми мають відповідне методичне забезпечення: робочі зошити, навчальні посібники, словник-довідник з професійної орієнтації, бібліографічний довідник, а також низку додаткових посібників для роботи класного керівника, вчителів-предметників, практичних психологів і заступників директора з виховної роботи.

**ПЕРЕЛІК основних
нормативних документів МОН України
щодо 2016/2017 навчального року**

- Лист МОН України від 25.07.2016 № 2.1/10-1828 «Про методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2016/2017 навчальному році»
- Лист МОН України від 09.06.2016 № 1/9-293 «Про доступність дітей з особливими потребами до опорних навчальних закладів».
- Лист МОН України від 09.06.2016 № 1/9-296 «Про структуру 2016/2017 навчального року та навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів».
- Лист МОН України від 29.06.2016 № 1/9-332 “Про Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в загальноосвітніх навчальних закладах для навчання дітей з особливими освітніми потребами (за нозологіями) у 2016/2017 навчальному році”